

השגחה פרטית

הגאון רבי שמחה קפלן זצוק"ל

היה זה בימי בחרותי ב"ישיבת מיר". את לילותי העברתי בביתה של אחת המשפחות בעיר, כמנהגם של בני הישיבות באותם ימים.

ביום שישי אחד, שמעתי את בעלת הבית שואלת את בעלה האם הוא מתכוון לצאת לשוק בעיירה הסמוכה. כשהשיב בחיוב, פתחה האשה ואמרה בקול רועד: "השתדל לשוב הביתה בזמן, אל תאחר את כניסת השבת. סיים את כל עסקיך ואל תתמהמה, כי הלא יודע אתה כי בנפשנו הדבר".

והנה, בהגיע עת חצות של אותו ערב שבת, כבר עמדה האשה דרוכה בפתח ביתה וצפתה מבעד לחלון האם בעלה ניראה באופק.

לא התאפקתי, סיפר רבי שמחה, ושאלתיה לפשר הפחד האופף אותה, "הרי השבת נכנסת בעוד כמה שעות ומה לך להיכנס לחרדה כה גדולה? הרי אין ספק שבעלך, הידוע ביראת השמים הגדולה שלו, ישוב בזמן ולא יכנס לחשש של פיקוח נפש?". דבריי לא הרגיעו את האשה, ובמקום להשיב סיפרה לי, מכלי ראשון, את שעבר עליה לפני כמה שנים.

"זמן רב". בנסי נסים יחיד. והנה לפתע חלה בסכנה עצומה. שיחרה גדולי הרופאים ועד גדולי כידוע אך גם הם לא מצאו די שלא ריפאוהו, עוד באופן חד משמעי:

והנה, פלא פלאים,
כבר בשובה לביתה
חל שיפור ניכר
במצבו של הילד
החולה, ובתוך זמן
קצר מאד קם
לגמרי ממיטת
חוליו. הרופאים
בווינה לא האמינו
למראה עיניהם.

לבני הזוג לא היו ילדים נולד להם "בגיל מבוגר" בן הבן היקיר, והיה שרוי האשה את פניהם של כל לוינה הגיעה, שם ישבו הפרופסורים בעולם כולו, מזור לחליו של הילד, ולא הודיעו לאמא הדוויה "ימיו של הילד ספורים".

שבורה ורצוצה הילכה כשהתכוננה כבר לשוב אליה יהודי מתושבי "בדרך למיר את עוברת היכנסי אל ה"חפץ חיים" והשיחי בפניו את דאגתך. אולי הוא, ברוב קדושתו, ימצא מרפא למחלתו של בנך.

במר נפשה סרה האשה לביתו של רבי ישראל מאיר הכהן שהיה כבר זקן מופלג ו"כמעט" שלא קיבל קהל.

בתחילה סירבו בני הבית להכניסה אך לאחר שבכתה ומיררה ברוב יגונה, הכניסוה לחדרו של קדוש ישראל.

"מה כבר יכולני להושיע לך" אמר ה"חפץ חיים". כשהייתי צעיר יותר, היה לי כוח לצום על חולי עמך בית ישראל. היום כבר אין ביכולתי לעשות זאת".

והאשה אינה מרפה. היא מגבירה את בכייתה, ואחד מבני הבית שידע על מצבה הקשה לחש באזני ה"חפץ חיים" שהמדובר בבן יחיד והצער הוא איום ונורא.

"לפתע" התרומם ה"חפץ חיים" ממקום מושבו, ואמר לאם הממורת בבכי: "אם תקבלי עליך שתי קבלות שאפרט להלן, מבטיחני שבנך יירפא בעזרת השם ממחלתו".

האשה נתעוררה לחיים. "אקיים כל מה שיושת עלי", הבטיחה, בסתר ליבה היתה כבר מוכנה "לצום שנתיים ימים", העיקר שתזכה לראות ברפואתו של בנה.

אך הנה החפץ חיים לא מבקש ממנה צומות, לא מטיל עליה מגבלות קשות. שני דברים בפיו: א: קבלי על עצמך להניח את מפת השבת עם הפמוטות על השולחן כבר בשעת חצות של יום ששי. ב: כשמגיעה שעת הדלקת הנרות לא יעשו בבית שום מלאכה, דהיינו לא מזמן שהאשה הדליקה את הנרות, אלא מהשעה הקבועה בהלכה להדלקת נרות שבת. כמובן שהאשה קיבלה על עצמה ללא אומר ודברים את שתי הקבלות הללו והבטיחה לקיימן ככתבן וכלשונו. והנה, פלא פלאים, כבר בשובה לביתה חל שיפור ניכר במצבו של הילד החולה, ובתוך זמן קצר מאד קם לגמרי ממיטת חוליו. הרופאים בווינה לא האמינו למראה עיניהם. כדברים האלה סיפרה בעלת הבית לרבי שמחה קפלן בהיותו בחור בישיבת מיר. וזו היתה הסיבה שהאשה האיצה בבעלה לבל יאחר וישוב בזמן לביתו, וזו גם היתה הסיבה שעמדה בפתח הבית בשעה כה מוקדמת.

המולד יהיה ביום ראשון בשעה 10 עם 43 דקות ו 10 חלקים
ראש חודש אלול

יהיה בימים ראשון ושני הבא עלינו ועל כל ישראל לטובה.

תשובה

לעילוי נשמת

הרב אלטר אהרן יצחק

הרשקוביץ זצ"ל

י"ז בטבת תשע"ו

עלות העלוין לשבת

200 ₪ בלבד

בנק דיסקונט סניף 56

השבון 215973

ע"ש: SHCH office

אסמכתא למייל:

Shuly3910@gmail.com

הפצה: אלעד, חדרה, אשדוד,
בני ברק, פתח תקווה, רחובות,
מודיעין עילית ואחיסמך

מתנת היראה

הגאון רבי ישראל אליעזר קנריק זצוק"ל

הנה העולם מדמים בנפשם שהיו לאברהם קושיות גדולות על צווי ה', כי העקידה היתה נגד כל מציאותו, וכל מידת חסד לאברהם היתה סתירה מיניה וביה למצוה הזו. אמנם האמת שח"ו לומר כן, שכל הקושי בהבנת הענין אצלנו, הוא משום שאי אפשר לנו לדמות ששייכת הכרה ברורה כל כך כמו הכרת אברהם בהבורא יתברך.

ויש לקרב הדברים להשגתנו, שהנה פשוט הוא מאד אצל כל אחד, ראם אומן גדול שיצר איזה יצירה נפלאה, ונתן אותה לאחד לפקדון, ואחר זמן חוזר ומבקש פקדונו ממנו, היעלה על הדעת שייטען הנפקד שצר לו על החזרת פקדונו, שהלא האומן הוא בעל הדבר, ויש לו רשות לעשות בה כרצונו. וכמו כן באמת פשוט הוא הנמשל, שכל העבירה של שפיכות דמים הוא משום שהוא נגיעה בכבוד שמים, כדכתיב "שופך דם האדם באדם דמו ישפך כי בצלם אלקים עשה את האדם", ואם יוצר האדם בעצמו מבקש שיחזיר לו הנפש שהפקיד אצלו, גם זה הוא כבוד שמים.

אמנם כשנעמיק עוד יותר בזה נראה, שעיקר נקודת הנסיון לא היתה על גודל הכרתו בבורא יתברך, אלא לנסות אותו אם ליבו ברשותו ומרשה לו ליתן מעצמו ובשרו לה'. כל הקושי אצלנו שאין אנו מבינים את המציאות של עקידת יצחק הוא משום שאי אפשר לנו להבין בפנימיות לבנו איך אפשר שיקח אב את בנו יחידו אשר אוהב להקריב אותו לקרבן, אמנם באמת אדרבא, זה היה כל הדרגה של "חסד לאברהם", דהנה תתבונן דעיקר החסרון שמונע את האדם מלהיות בעל חסד ולתת מעצמו לזולתו, הוא משום כח המרידה בקרבו, שאינו מניחו להסכים שאדם אחר הוא חשוב כמותו, וחייב חשובים כמו חיי, וכל שכן שאין אדם יכול לקבל בדעתו שיש לו אדון אליו, דהעבודה הקשה הוא עבודת ההכנעה.

אבל אברהם אבינו זה היתה דרגתו, דתיכף שהכיר את בוראו, אמר דודאי שיש כאן בעל הבירה ומיד הציץ עליו בעל הבירה. והיינו דשורש גדלותו של אברהם לא היה הפועל יוצא דחסד לאברהם, שזה היה דבר של ממילא, אלא עיקר גדלותו הוא מה שהיה באפשרותו לומר ואנכי עפר ואפר, ההכנעה בתכלית, ומזה נולדה ממילא כל המידה של חסד לאברהם. וכל הגדלות של העקידה היתה נמי בזה שלבו היה בהכנעה מוחלטת להסכים להחזיר פקדונו של הקב"ה.

וזה כל המכוון של מלכיות זכרונות ושופרות, דבראש השנה כל מאי דכייף איניש דעתיה טפי עדיף (ר"ה כו:), שבזה זוכים כבר לכל הענין של מלכיות. ובאמת יסוד זה מפורש בתורה. דהנה בצוואתו האחרונה של משה נותן התורה לדור דעה, הוא אומר להם (דברים לא כז) "כי אנכי ידעתי את מריך ואת ערפך הקשה, הן בעודני חי עמכם היום ממרים הייתם עם ה' ואף כי אחרי מותי". זה עיקר התביעה שהיה לו עליהם, על אי ההכנעה שהיתה בם, שלא היה אפשר להם להכניע את עצמם תחת

אדנותו יתברך, ומזה נולד מה שאמר להם אח"כ (שם כט) "כי ידעתי אחרי מותי כי השחת תשחיתון וסרתם מן הדרך וגו' להכעיסו במעשה ידיכם". ורואים מזה בעליל שכל הסיבה שהביאתם לעבוד עבודה זרה היה כח המרידה שנמצא בקרבם, ומפורש עוד בדברי הנביא "כי כה אמר רם ונישא שוכן עד וקדוש שמו, מרום וקדוש אשכון ואת דכא ושפל רוח". אין אנחנו צריכים אלא לדכא ושפל רוח בהכנעה, וממילא דשם נמצא הקב"ה. ועיין בספר אבן שלמה להגר"א שכתב וז"ל: תורה ומצוות יש ביד האדם להשיגן, אבל יראה ואהבה פנימית, זה אין ביד האדם והוא מתת אלקים, אלא כשאדם עושה את שלו אז ה' לא ימנע טוב להולכים בתמים עכ"ל. ולפי דברינו

יש מהלך גדול בדבריו, שכל עבודת האדם כמו לימוד התורה וקיום המצוות הם מעשים של הכנעת עצמו, וזה הוא ההכנה לזכות ליראת שמים, ועל ידי הכנה זו זוכה למתת אלקים והיא קרבתו יתברך ואהבת ה' ויראת ה'.

המתנה של אלול

הגאון רבי דב יפה זצוק"ל

באהבת הקב"ה את ישראל הרבה להטיב, ראשית חשוב לדעת שהקב"ה אוהב אותנו והרבה להטיב עמנו. 'וציונו לשוב אליו בכל עת שנחטא', שהרי, כשהאדם חוטא אסון גדול ארע! עווננו גרם שהוא עצמו נתקלקל, ועל אחת כמה וכמה נתקלקלה הבריאהמכולה! והמצווה היא שימהר לשוב כדי לתקן את הקלקול שנוצר בעקבות חטאו. 'וציוונו לשוב למניו בכל עת שנחטא ואף שהתשובה קיימת בכל עת ובכל זמן, בכל אופן חודש אלול הוא מובחר ומוכן ביותר שמקובל תשובתו יותר משאר ימות השנה לפי שימים אלה הם ימי רצון ועת מובחר'.

עורר מתוך כך המשגיח מפונביז', מצינו שמה שרבינו ביקש מהקב"ה 'הראני נא את כבודך, לבקש זאת בעת הזאת דווקא, הטעם, משום שראה משה שכעת ישנה 'עת רצון' מיוחדת ואפשר ויעתר הקב"ה לבקשתו, ובזמן אחר לא היה מעיז משה לבקש. נמצא שביקש משה ב'עת רצון' מה שבימים אחרים לא חשב משה לבקש זאת. ועל זה השיב לו ה', שעל כזו בקשה גם ב'עת רצון' אי אפשר להעתר. א"כ מדברי המשגיח יוצא יסוד נפלא, ש'בעת רצון' אפשר להשיג מה שבזמנים אחרים אי אפשר. ובימי האלול שידועים כימי רצון' אפשר להשיג מה שבזמנים אחרים אי אפשר. והחכם עיניו בראשו, שיש לנצל את הימים הנפלאים הללו שלא יהא ח"ו כשוטה המאבד מה שנותנים לו, ובחוסר שימת לב יחלפו לו הימים הללו בלי להשיג דבר.

עלון 'האמונה'

ניתן להורדה באתרים:

לדעת, דרשו, אור נקי
אידישע ווינקעל

כמה אנחנו מאמינים!?**הגאון רבי אהרן יהודה לייב שטיינמן זצוק"ל**

ידוע לכולנו מה שכתב החזו"א בספר אמונה ובטחון שזה טעות מה שסבורים בני אדם שענין הבטחון הוא שיכול האדם לבטוח שבודאי יהיה מה שהוא רוצה. ואיו זה נכון, כי כל זמן שאין הבטחה ע"פ נביא שיהיה כך אין הדבר מוכרע, ומי הבטיחו על הטוב!! ומבאר החזו"א כמה חלקים במדת הבטחון. ראשית שאפילו כאשר נמצא האדם בעת צרה במצב קשה ונראה שאין אפשרות להנצל מזה, צריך לדעת שהקב"ה "יכול" לעזור לו, והסיבה שהוא רואה לפניו אינה ראייה שלא יה' לו טוב, כי לא חסר להקב"ה דרכים האין לעזור לו לצאת מצרתו. וכן נמצא בספר כד הקמח לרבינו בחיי בשם רבינו יונה, שענין הבטחון הוא - להאמין שאפי' במצב שהוא נמצא ג"כ יכול הקב"ה לעזור, ולא לחשוב שאין תקוה ח"ו, אלא לידע ולהאמין כי - לעולם יש תקוה. ועוד כתב החזו"א כי מחלקי הבטחון הוא שאפילו אם ח"ו לא

ניצל מצרתו, ידע שלא הסיבה היא הגורמת אלא הגורם הוא שליחותו וציוויו של הקב"ה שיהי' כן, והאדם הרי חושב שאם יורים במלחמה וכדומה. זה הגורם, וצריך להשריש מליבו מחשבה זו, אלא לידע שהקב"ה שולח את זה.

ושלישית כתב החילוק הוא כי הבעל בטחון כאשר נמצא במצב קשה יפנה את לבו בעיקר לתשובה תפילה וצדקה, ואינו מבקש במיוחד אחרי בני אדם לבקש עזרתם, אך מי שחסר לו בטחון עושה להיפך מחפש עצות אצל בני אדם וכדומה והנה בסוף מסכת מכות כתוב דרש רב שמלאי תרי"ג מצוות נאמרו לו למשה, בא דוד והעמידן על אחת עשרה, בא ישעיהו והעמידן על שש, בא מיכה והעמידן על שלש, חזר ישעיהו והעמידן על ששים, בא חבקוק והעמידן על אחת - שנאמר וצדיק באמונתו יחיה. ופירש שם רש"י שלפי המשך השנים נתמעטו ונחלשו הדורות ובא כל נביא והעמידן על פחות עד שבא חבקוק והעמידן על אחת.

והנה הרבה תמהים היתכן כי באו למעט מתרי"ג מצוות, וע"כ אין הכוונה שבא למעט מתרי"ג מצוות, אלא הפשט הוא כי אדם כשצריך ללחום עם כמה חזיתות, אין זה דומה לכשצריך להתמקד ללחום נגד חזית אחת. ולכן באמת מתחילה בא דוד והעמידן על אחת עשרה שהם העיקר כשיתחזק האדם לילך באלו ממילא כבר יתקיימו אצלו כל שאר המצוות, כי לא יתכן שיהיה בסדר באלו האחת עשרה ושאר המצוות לא יקיים כלל.

וצריך ע"כ לקיים כל המצוות, אלא שלהתחיל אינו מתחיל עם לעמוד על כל מצוה ומצוה בפרטות בחזק, שזה קשה לעמוד בזה, אלא מתחיל עם האחת עשרה וממילא יבוא לכולן. ואח"כ בא חבקוק והעמידן על אחת "וצדיק באמונתו יחיה", וכמו שמבאר החזו"א איש כי בני אדם הם בדרך כלל מקטני אמנה, שאמנם אומר כל הזמן שהוא מאמין, אך כשמגיע איוה מצב קשה רואים שהוא מאמין בעיקר בכח של הדבר ההוא ולא בהקב"ה, כי כשהוא במצב קשה לבו נשבר, ואז ניכר מה בפנימיותו.

ואנו יודעים בעצמנו מעשים בכל יום, כי כשרואה שוטר הוא נבהל הרבה יותר מדברים אחרים. ובפרט אלו שיש להם ממה לחשוש, כשמגיע איוה פקיד הוא כבר נבהל - פחד ואימה", רואים שהוא נבהל מאנשים יותר מלפני הקב"ה, כי אם היה יודע שהכל מהקב"ה, מה הוא נבהל כ"כ עכשיו יותר מאתמול!

וזוהי החולשה שיש לבני אדם. ולכן באמת האמונה שיש אצל רוב בני האדם ואפשר לומר ממש כמעט כולם! לקויה! שאמנם הוא מאמין וכמ"ש החזו"א שאי אפשר לומר שהוא "כופר" ח"ו, אך הוא מאמין "חלש, וזהו מה שנצטוינו "וצדיק באמונתו יחיה, שהאמונה צריכה להיות בדרגה באופן הגדול ביותר. ואז כשיש לו אמונה חזקה כל כן באופן יוצא מן הכלל, ממילא כבר כל מעשיו הם בסדר, כי האין יוכל לחלל שבת כשיודע שיש בורא עולם! והוא ציווהו לא לחלל שבת, וכן יזכור בכל דבר

שעושה. כי כשהאדם חדור כל כך במחשבתו באמונה, ולדעת שיש רבש"ע שהוא מנהיג את הבריאה, ורק הקב"ה "הוא" השולט בבריאה, ומאמין שהוא הכל! והוא נתן לנו את התורה, והוא צונו על המצות - ממילא מקיים את כל המצות. אלא שנתמעטו ונחלשו הדורות ואי אפשר לו לכל אדם לעמוד על כל פרט כמו שהיה בדורות הראשונים, ולכן הוא מוכרח להגיע לכולם ע"י אמונה. אבל באמונה עצמה צריך להגיע לדרגה הגדולה ביותר ששייך, ואז מה שיתחזק יותר, הוא יותר בטוח שיוכל יחד עם זה לגרור על עצמו לקיים את כל התורה.

ונמצא שלא מיעטו כלום ממצותיה של התורה, אלא שנתנו שיטה אחרת האין להגיע לקיום כל התורה. וכמו שמתחילה היתה השיטה לעבוד וללחום עם היצר על כל מצוה ומצוה בפרטות, בא חבקוק והעמיד הכל על אמונה שיראה ללחום עם היצר ויעבוד להתחזק באמונה. וכשיעבוד ויתחזק באמונה בתכלית מה ששייך, יהיה ממילא הכל בסדר.

מתנות רוחניות**הגאון רבי שמואל אויערבאך זצוק"ל**

יש זמנים מיוחדים לחסד ד'. כל החיים הם חסד. ואמרו חז"ל "קראוהו בהיותו קרוב כל זמן שאתה ח". ויש זמנים מיוחדים שזה בהיותו קרוב בתוך ה'היות קרוב' הכללי של החיים. כמו שיש מקומות מקודשים כמו בית המקדש ושאר עשר הקדושות, אשר יותר גלוי הרוחניות וקרבת ד', כך יש זמנים מיוחדים מקודשים.

אנו עומדים עכשיו בימים מיוחדים של ארבעים יום מר"ח עד יום הקדוש. הזמן הזה היה צריך להתעוררות ולתשובה מצד עצמו אשר יום הדין ממשמש ובא. וחסד גדול הקב"ה עושה איתנו, שהזמן הזה נהיים ימים מיוחדים אשר זכינו ע"י משה רבנו שהאיר בכח תפילותיו בימי רצון ארבעים יום אלו אשר זכינו בהם ללוחות שניות אשר נשאר איתנו למורשה.

וברם אין הדברים הגדולים נופלים עלינו לתוכנו בהיסח הדעת מבלי התעוררות והכנה מצידנו. ידועים דברי הגמרא על יעקב אבינו בחיר האבות אשר חקוק במרכבה העליונה, על הפסוק ויפגע

ח"ו מן האליה, אל נהיה שאננים עם שלוות כסילים בימים הנוראים האלו, ואם נקבל עלינו בקבלת עול של אמת, נזכה להדברים הגדולים ביותר והנצחיים אשר זה כל האדם לטוב לנו כל הימים.

הזדמנות אחרונה

הרב צבי נקר שליט"א

שמי לוי הירשער ואני מתגורר בבית שמש. בחודש אלול תשע"ט פגשתי יהודי אחד שאינו מתושבי עירנו וביישתי אותו. הנוכחים במקום אמרו שזה לא נקרא ממש לבייש, וכי ביחס למה שקרה זה היה בסדר, אבל אני ידעתי את האמת, ולא נתתי למרגיעים למיניהם לכבות את רגש החרטה שהיה לי. ביישתי, התנהגתי שלא כראוי ליהודי יקר, ועלי לבקש ממנו מחילה. לא ידעתי איך קוראים לו, לא היכן הוא גר, שום פרט מזה לא היה לי אודותיו מלבד מראהו. את פניו זכרתי היטב, רשמתי לי לתזכורת בפנקסי האישי כי עלי לבקש ממנו מחילה. שנה ורבע אחר כך, התעכבתי בבית הכנסת שבו התפללתי כדי להשתתף בקידוש שעשה אחד המתפללים. אני חוזר הביתה מבית הכנסת והנה, אותו יהודי יקר שכל כך רציתי לפגוש ניצב מול עיני. הוא ניגש אלי ושאל אותי איך מגיעים לבית כנסת מסוים. אמרתי לו היכן ימצא את מבוקשו, וגם ביקשתי ממנו סליחה על אותו מאורע שמלפני שנה ורבע, בחודשנאלול תשע"ט. התנצלתי שזה לא היה נעים והיתה איזו בעיה, וחבל שככה יצא שהתבטאתי, וזה יושב לי על הלב. הזכרתי לו את הסיפור, והוא ענה לי: "אני מוחל לך מחילה גמורה בלי שום תנאי".

ביקשתי לעשות לו איזה טובה על אף שהוא הודיע נחרצות שהמחילה שלו אינה תלויה בשום מעשה מצדי, ואכן הצלחתי לעזור לו באיזה דבר. כל כך שמחתי והודיתי להשם שסייע בידי לפגוש את היהודי. אפילו לא אני הלכתי אליו, אלא הוא הגיע עד אלי, ומכל אנשי בית שמש שאל דווקא אותי היכן בית הכנסת שהוא רוצה להגיע אליו, בדיוק לאחר שהתעכבתי ולא יצאתי מיד אחרי התפילה הביתה.

ביום ראשון הוצאתי את הפנקס בשמחה כדי לקרוע את הדף עם החוב הישן של בקשת המחילה, ועוד לפני שהספקתי לספר למישהו על ההשגחה הפרטית המופלאה, ניגש אלי חבר ושאל אותי, "פגשתי בשבת את היהודי פלוני ודיברת איתו?" "כן".

"הוא נפטר".

הייתי בהלם. יום לפני שהאדם הלך לבית עולמו, הקב"ה סידר שניפגש, שאבקש ממנו מחילה ושהוא יסלח לי. כמה טוב שניצלתי מיד את הפגישה היא כדי לבקש מחילה. כמה זה מעורר לחשוב על האנשים שאנחנו צריכים עוד להסתדר איתם. אל תדחו את בקשת הסליחה לרגע האחרון, כי אף פעם אי אפשר לדעת מתי הוא יהיה.

במקום. ובפרש"י אומר אני שהר המוריה נעקר ממקומו וקפץ ליעקב אבינו. מה שאפשר להבין כטיפה מן הים, על פי דבריו של רבנו הרמח"ל במסילת ישרים, בלשונו הזהב במעלות הקדושה, אשר האדם השלם החי ושקוע ברוחניות, כאשר צריך ונצרך באשר הוא אדם לצרכים הגשמיים, יותר מתקרב הגשמי אליו לרוחניות בו, מאשר הוא מתקרב אל הגשמיות. גם אנשים כערכנו כאשר מתבוננים בקדושת הר המוריה, ניתן לקבל השפעה מקדושת המקום אף כאשר רחוקים במציאות הגשמית מאותו מקום. כח הרוחניות עצום מאד.

ומובן כאשר בחיר האבות עמוד האמת מתדבק בקדושת הר המוריה, בוודאי שרוחניות המקום נמשכת אליו, בצורה הגבוהה והשלמה ביותר, עד אשר גם העפר הגשמי של המקום, אשר הוא כלי קיבול לרוחניות המקום, נמשך ובא גם במציאות הגשמית שלו, אל הכח הרוחני העצום אשר אצל יעקב אבינו.

ועם כל זה שאלו (לשון רש"י על התורה בפרשת ויצא שם) וא"ת כשעבר יעקב על בית המקדש מדוע לא עכבו שם. ואמרו חכמנו זכרונם לברכה 'איהו לא יהיב ליבי' וכו'. כלומר גם האדם הרוחני בשלימות של יעקב אבינו, אשר בהיותו במחשבתו מרחוק לאותו המקום, המקום נעקר ומגיע אליו, בכל זאת הוא בעצמו גם בעמדו שם ממש, מוכרח להתעוררות מצירו, ואי 'איהו לא יהיב ליבי', אין שורה עליו כ"כ כל זה מעצמו.

הנבראים השלמים ביותר יש להם איזה מעכב וחוצץ בצד שנבראים בעולם, גם המלאכים שיורדים לעולם עלולים לחטא, כמו שאמרו משחיתים אנחנו וכיו"ב, ונענשו על זה, כי בבואם למטה צריכים איזה לבוש דק מן הדק, וגם זה מאיזה בחינה מעכב וחוצץ, גם יעקב אבינו מוכרח ל'יהיב ליבי'.

מה נאמר ומה נדבר, האם שייכים אנחנו לקבלת השפעת ימי הרחמים מבלי 'יהיב ליבי' חס ושלום, כולי האי ואולי עקוב הלב מכל. אנו צריכים ל'יהיב ליבי' בכח עצום ברוב התעוררות בכל ליבנו ובכל כוחנו אשר הלואי ויקרא יהיב ליבי, לפנות מהלב ההבלים וכל שכן הדברים האסורים. חז"ל אמרו לב טהור מכלל דאיכא טמא. מבהיל ומפחיד יהיב ליבי דלב... חס ושלום, קשה להוציא מהפה.

המתנות הגדולות אשר הקב"ה נותן לנו אליה וקוץ בה, אם לא מתעוררים לקראת קרבת ד' אשר נותן לנו נהפך יותר קטרוג ועוון, יותר מבעט חס ושלום כאשר הדבר יותר קרוב אליו, דין וחשבון כהביאור של הגר"א ז"ל, זה כלל גדול בכל המתנות הרוחניות אשר הקב"ה נותן לנו.

לא שייך שזה אם נרצה ונקבל ואם לא ישאר כמו שהיה, אלא אם לא משתייכים ומקבלים מתנת ד', הקטרוג והפגם יותר גדול. שבת קודש המתנה הטובה ביותר, וח"ו ע"י חילול שבת יש העונש בהמיתה חמורה ביותר מיתת סקילה, וכן הוא בקניני המעלות וח"ו ההפסד בזה.

אליה וקוץ בה, בהתרשלותנו יכול להיות הקוץ גדול

רבי יעקב רוקח בספרו שערי תפילה: "כל האומר 'מזמור לדוד ה' אורי וישעי' מראש חודש אלול עד אחר שמחת תורה, אפילו גזרה רעה נתונה עליו מן השמים יכול לבטלה, ומעביר מעליו כל המקטרגים וכל גזרות קשות ורעות, ויוצא זכאי בדין, ומובטח לו שיוציא ימיו ושנותיו בטוב, ויערב לו".